

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-00761-019
Otsuse kuupäev	1. juuni 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Jüri Aava, liikmed Arno Sillat, Martin Simmermann
Tarbija	
Kaupleja	LX Motors Osaühing, 10867680
Tarbija nõue	Lepingust taganemine.
Asja läbivaatamise aeg	18. mai 2022

Resolutsioon:

1.Jätta avaldus rahuldamata

Asjaolud:

Tarbija ostis 09.11.2021 kauplejalt sõiduki Mercedes-Benz E350 4Matic 2005 teg märgiga 397MFH, hinnaga 4600 eurot. Ostu eest tasus tarbija sularahas. Tarbija avalduse kohaselt hakkas peale ostu juba 2 km pärast põlema mootori märgutuli ja tarbija pöördus kaupleja poole tagasi ning talle selgitati, et probleem võib-olla gaasiseadmes ja tarbija võiks ainult bensiiniga proovida sõita. Tarbija sõnul sellest abi ei olnud, sest auto mootor puterdas juba algusest peale ja tühikäigul oli kuulda ja tunda, et mootor jätab vahele. Tarbija pöördus 10.11.2021 uuesti kaupleja poole ja tegi ettepaneku katta auto remondikulud orinteeruvalt 1000 euro ulatuses ning tarbijale see raha ka tagastati. Edasi pöördus tarbija Teho Partners poole, kelle hinnangul vajas mootorikett vahetust ja 25.11.2021 vahetas tarbija MB Abi OÜ-s mootoriketi ja ketipinguti ning kustutati auto juhtmoodulist arvutiga veakoodid. Peale seda maantesõidul kollane mootori märgutuli jälle süttis, kuid hiljem linnas mitte, aga maanteel siiski mingi aja pärast uuesti ja siis jäigi märgutuli põlema. Tarbija pöördus 12.01.2022 Lesven OÜ poole, kes tuvastas, et auto 5-das silindris puudub kompressioon ja nähtavasti on vajalik mootori kapitaalremont või siis asendamine. Lisaks tuvastas Lesven OÜ, et vahetamist vajab ka auto vahekast, sest tarbija selgituste kohaselt on vahekasti hammasrattad kulunud ja see tekitab kolksuvat heli. Väidetavalt on ostuhetkest alates autol armatuurlaual ka auto kujutis ja kiri Visit Workshop, auto õhkvedrustus ei saa kompressorilt piisavalt survet. Lisaks oli algusest peale auto all kuulda mingit kolksu kiirendades ja gaasipedaali vabastades ning tarbija asendas parempoolse veovõlli ja parempoolse rooliotsa, kuid kolks ei kadunud. Tarbija pöördus 12.01.2022 uuesti kaupleja poole ja andis teada, et mootorituli ikka põleb ja ta soovib ülejäänud 3600 euro tagastamist. Tarbijale vastati, et tõenäoliselt on vea põhjuseks mootori puterdamine, mis tekkisid mootoriketi asendamisega seonduvate tööde tõttu. Tarbija peab seda arvamust vähiklikuks. Päev enne Lesven OÜ juurde minekut mootor ei puterdanud enam, vaid oli selgelt kuulda, et üks silinder enam ei tööta ja kollane märgutuli põles. Ühe silindri mittetöötamise põhjus võib-olla see, et klapid olid põlenud ja ei taga enam silindris polnud survet, kuid täpseks rikke põhjuse tuvastamiseks oleks vaja teha mootori silindri endoskoopiline vaatlus ja surveproov.

Tarbija vahetas ise sõidukil õli, filtrid, radiaatori, süüteküünlad, kütusepumba, parempoolse veovõlli ja rooliotsa. Tarbija on seisukohal, et tegemist on varjatud veaga, mis pidi olemas olema juba müügihetkel ja millest kaupleja oli teadlik ja soovib seetõttu 3600 euro tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja hinnangul ei ole autol olevaid puuduseid varjatud ning proovisõidul vaidlusalune mootorituli küll korras süttis, kuid kustus siis ja hiljem enam põlema ei läinud. Tarbija tegi autoga proovisõitu ja siis mootorituli ei põlenud, lisaks käis tarbija enne ostu autoga tehnoulevaatusel. Kuna tarbija algselt kaupleja sõnul väitis, et tegemist keti ja ketipinguti veaga, siis otsustas kaupleja puuduse kõrvaldamiseks 1000 eurot tarbijale tagasi kanda. Kaupleja kinnitusel pakuti ka auto tagasiostu teise variandina, kuid tarbija valis parandamise variandi. Mootori puterdamist proovisõidu ajal ei olnud ja mootori puterdamisest sai kaupleja enda sõnul teada alles tarbija 12.01.2022 kirjast. Kaupleja on endiselt seisukohal, et mootori rike on tekkinud peale mootoriketi tööde teostamist. Sellest tulenevalt ei soovi kaupleja kellegi teise poolt tekitatud viga hüvitada, lisaks on tarbija neile peale kompensatsiooni saamist kinnitanud, et rohkem pretensioone tal ei ole.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon tutvunud põhjalikult dokumentaalsete tõenditega asub seisukohale, et avaldus tuleb jätta rahuldamata.

VÕS § 3 p 1 kohaselt tekib võlasuhe muuhulgas lepingust.

VÕS § 100 kohaselt on võlasuhtest tuleneva kohustuse rikkumiseks selle täitmata jätmine või mittekohane täitmine, sealhulgas täitmise viivitamine.

VÕS § 217 lg 1 alusel üleantav asi peab vastama lepingutingimustele, eelkõige koguse, kvaliteedi, liigi, kirjelduse ja pakendi osas.

VÕS § 217 lg 2 p 1 kohaselt ei vasta asi muu hulgas lepingutingimustele kui asjal ei ole kokkulepitud omadusi.

VÕS § 218 lg 1 kohaselt vastutab müüja asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, kui mittevastavus on olemas juhusliku hävimise ja kahjustumise riisiko ülemineku ajal ostjale, isegi kui mittevastavus ilmneb hiljem. Tarbijalemüügi puhul vastutab müüja asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis on olemas asja ostjale üleandmisel, isegi kui juhusliku hävimise ja kahjustumise riisiko üleminek lepiti kokku varasemaks ajaks.

VÕS § 218 lõikele 2 vastutab müüja tarbijalemüügi puhul asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis ilmneb kahe aasta jooksul asja üleandmisest ostjale. Tarbijalemüügi puhul eeldatakse, et kuue kuu jooksul asja ostjale üleandmise päevast ilmnenuid lepingutingimustele mittevastavus oli olemas asja üleandmise ajal, kui selline eeldus ei ole vastuolus asja või puuduse olemusega.

VÕS § 222 lg 5 kohaselt, kui ostja nõuab õigustatult asja parandamist ja müüja ei tee seda mõistliku aja jooksul, võib ostja asja ise parandada või lasta seda teha ning nõuda müüjalt selleks tehtud mõistlike kulutuste hüvitamist. Sama sätte lõige 6 täpsustab, et ostja kaotab õiguse nõuda müüjalt asja parandamist või asendamist, kui ta ei nõua seda müüjalt üheaegselt teatega asja lepingutingimustele mittevastavuse kohta või mõistliku aja jooksul pärast teate esitamist, välja arvatud juhul, kui müüja käitumine on vastuolus hea usu põhimõttega.

Tarbija ostis kauplejalt sõiduki 09.11.2021. Tarbija tegi proovisõidu ning läbi sõidukiga tehnoulevaatusel. Puuduste ilmnemisel pöördus tarbija kaupleja poole, kes vähendas sõiduki müügihinda 1000 euro võrra, et tarbija saaks sõidukile teha vajaliku remondi.

Riigikohus on kohtulahendis 3-2-1-23-10 p 12 leidnud, et VÕS § 217 lg 2 p 6 kohaselt ei vasta asi muu hulgas lepingutingimustele, kui tarbijalemüügi puhul ei ole asi seda liiki asjadele tavaliselt omase kvaliteediga, mida ostja võis mõistlikult eeldada, lähtudes asja olemusest ja arvestades asja müüja, tootja, varasema müüja või muu vahendaja poolt asja teatud omaduste suhtes avalikult tehtud avaldusi, eelkõige asja reklaamimisel või etikettidel.

Pooled ei vaidle selle üle, et tegemist oli kasutatud autoga. Kasutatud asjade puhul tuleb kolleegiumi hinnangul arvestada sellega, et asja senisest tavapärasest kasutamisest tingitud kulumine ja sellega kaasnevad puudused, mida sarnastel uutel asjadel ei esine, ei kujuta endast veel lepingutingimustele mittevastavusi. Samas tuleb lepingutingimustele mittevastavust jaatada siis, kui asjal on puudusi, mida müüdud asjaga võrreldavatel kasutatud asjadel tavaliselt ei esine.

Riigikohtu tsiviilkolleegium on kohtulahendi 3-2-1-156-11 p 19 leidnud, et müüja vastutuse hindamisel ostuhinna alandamise eeldusena ei ole VÕS § 105 esimese lause järgi tähtsust, kas rikkumine on vabandata VÕS § 103 mõttes. Müüja vastutust hinnatakse mitmete erisätete alusel (vt ka nt Riigikohtu 30. novembri 2005. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-131-05, p-d 11, 13; 26. septembri 2007. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-71-07, p 14). Nendest tulenevalt vastutab müüja müüdud asja puuduse eest eelkõige siis, kui on täidetud järgmised tingimused:

- puudus oli olemas riisiko ülemineku ajal ostjale (VÕS § 218 lg 1);
- puudus ei tulenenud ostjast (VÕS § 101 lg 3);
- ostja ei teadnud lepingu sõlmimise ajal puudusest ega pidanudki teadma (VÕS § 218 lg 4);
- sõlmitud ei ole müüja vastutust piiravat kokkulepet või ei saa müüja sellele tugineda (VÕS § 221 lg 2);
- ostja on teatanud puudusest müüjale mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ta puudusest teada sai või pidi teada saama, v.a kui teatamata jätmine on mõistlikult vabandata VÕS § 220 lg 3), puudus tekkis müüja tahtluse või raske hooletuse tõttu (VÕS § 221 lg 1 p 1) või kui müüja puudusest teadis või pidi teadma, kuid ei avaldanud seda ostjale (VÕS § 221 lg 1 p 2).

Tarbija ostis kauplejalt kasutatud sõiduki, millel esinesid tavapäraselt kulumisega kaasnevad puudused. Mootoritule süttimise tõttu esitas tarbija esindaja kauplejale 10.11.2021 nõude 1000 euro kompenseerimiseks. Kaupleja nõustus ettepanekuga ning tagastas tarbija esindajale 1000 eurot. Ühtlasi kinnitas tarbija esindaja, et tal pärast raha laekumist puuduvad tal ostetud sõiduki osas edaspidised pretensiooni. Tarbija kasutas sõidukit üle kahe kuu kui sõidukil ilmnesis järjekordsed puudused. Vahepeal lasi tarbija teha remonttöid teistel remondiettevõtetal ilma, et ta oleks kauplejat sellest eelnevalt teavitanud. Sellisel juhul tegutsedes ei ole kauplejat puudustest teavitatud ega antud võimalust asja uueks parandamiseks või sellest keeldumise põhistamiseks, mis on VÕS § 222 lg 5 tekkiva nõude aluseks. Vastavalt VÕS § 214 lg 2 läheb asja juhusliku hävimise ja kahjustumise riisiko ostjale üle asja üleandmisega. Seega pärast sõiduki tarbijale kui ostjale üleandmist eeldatakse, et sõidukile tekkinud kahjustused tekkisid ajal, mil sõiduki kahjustumise riski kandis tarbija. Tarbija ei esitanud komisjonile tõendeid, mis lükkaksid ümber kaupleja väited, et mootori rike ei tekkinud pärast mootoriketi vahetamist, et müüdud sõiduki lepingutingimustele mittevastavus oli olemas müügilepingu sõlmimise ajal. Komisjoni hinnangul ei ole seetõttu tarbija esitanud asjakohaseid tõendeid, et sõidukil olid varjatud puudused asja üleandmise ajal tarbijale või sõidukil esineksid sellised puudused, mida kaupleja pidi asja üleandmise ajal teadma. Komisjon märgib täiendavalt, et tarbija esindaja kinnitas, et 10.11.2021, et tal kaupleja vastu pärast müügihinna alandamist nõuded puuduvad.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Jüri Aava
/allkirjastatud digitaalselt/

Martin Simmermann

/allkirjastatud digitaalselt/

Arno Sillat

/allkirjastatud digitaalselt/